

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

ul. Filtrów 57, 02-056 Warszawa
tel / fax. 022 4445692

adres korespondencyjny
Skrzynka pocztowa Nr P-14
00-950 Warszawa

Warszawa, 29 stycznia 2008 r.

KG/P/4420-5/08

Pan
Zbigniew Nowak

ul. Wojska Polskiego 69
Aleksandrów Łódzki
SP 76

W odpowiedzi na wniosek z dnia 16 stycznia 2008 r. o udostępnienie informacji publicznej w zakresie treści protokołu kontroli NIK i wystąpienia pokontrolnego z kontroli prywatyzacji Polmosu Lublin, przekazuje w załączeniu kopie ww. dokumentów z kontroli przeprowadzonej w okresie od 8 września 2004 r. do 10 grudnia 2004 r. w Lubelskich Zakładach Przemysłu Spirytusowego Polmos w Lublinie w ramach kontroli „Prywatyzacja przedsiębiorstw przemysłu spirytusowego” (P/04/055/KGP/12). W treści protokołu i wystąpienia pokontrolnego wyłączono dane osobowe (tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej – Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm., wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej).

11 DECEMBER 2008
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Eżyszta Sikorska

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

ul. Filitowa 57, 00-950 Warszawa
tel./fax. (22) 4445692
Skrzynka pocztowa Nr P-14

Warszawa, 16 marca 2005 r.

P/04/055

KGP/41016-9/04

Pan
Wiesław Skrobowski

Prezes Zarządu
Lubelskich Zakładów
Przemysłu
Spirytusowego
„Polmos” SA

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art.2 ust.3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2001 r. Nr 85 poz. 937 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli¹ przeprowadziła w Lubelskich Zakładach Przemysłu Spirytusowego „Polmos” SA z siedzibą w Lublinie ul Spółdzielcza 6 (zwanej dalej „Spółka” lub „Polmos Lublin SA”), kontrolę *prywatyzacji przedsiębiorstwa przemysłu spirytusowego w okresie 2001 r. – 2004 r. (I półrocze)*.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 23 grudnia 2004 r., Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie.

1. **Jabłonna SA** (zwana dalej *Investorem*²) zrealizowała – w opinii NIK – dotychczasowe zobowiązania wynikające z umowy sprzedaży akcji **Lubelskich Zakładów Przemysłu Spirytusowego i Drożdżowego „POLMOS” Spółka Akcyjna**³ z siedzibą w Lublinie (zwanej dalej *umową prywatyzacyjną*) chociaż nie uniknęła drobnych uchybień. Podwyższenie kapitału w pierwszym roku po prywatyzacji nastąpiło z opóźnieniem, a Spółka nie zagwarantowała przejrzystego rozliczenia finansowania inwestycji z wpłat na kapitał.

¹ Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

² Spółka, która została założona przez pana Janusza Mariana Palikotą (100% kapitału) w celu wzięcia udziału w procesach prywatyzacji przedsiębiorstw przemysłu spirytusowego.

³ Ówczesna nazwa Spółki.

GM

Umowa prywatyzacyjna została zawarta 21 września 2001 r., pomiędzy **Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej** reprezentowanym przez panią Barbarę Litak-Zarębską – Podsekretarza Stanu w MSP, a Jabłonna SA z siedzibą w Warszawie, reprezentowaną przez pana Marka Malinowskiego, oraz panem Januszem Marianem Palikotem – akcjonariuszem Jabłonna SA jako Gwarantem. Jej przedmiotem była sprzedaż na rzecz Jabłonnej SA za kwotę 16 005 600 zł (po 7,41 zł za jedną akcję) 2 160 000 akcji imiennych *Spółki* serii A o wartości nominalnej 9,08 zł za jedną akcję, stanowiących łącznie 80% kapitału zakładowego. Uzgodniono, że Jabłonna SA dokona zapłaty ceny w sześciu ratach. Strony uzgodniły, że wykonanie umowy przez kupującego będzie polegało na:

- uiszczeniu ceny zakupu,
- podwyższeniu kapitału zakładowego *Spółki*,
- realizacji zobowiązań inwestycyjnych na rzecz *Spółki*,
- realizacji zobowiązań pracowniczych.

Pan Janusz Marian Palikot gwarantował wykonanie umowy przez *Inwestora* i ponosił wraz z nim solidarną odpowiedzialność za realizację zobowiązań. Minister SP przeniósł na *Inwestora* własność akcji w dniu podpisania umowy tj. 21 września 2001 r. i od tego dnia rozpoczął się bieg terminów realizacji zobowiązań.

2. Wykonując zobowiązanie określone w art. 5 § 2 pkt 1 umowy prywatyzacyjnej, Inwestor podwyższył kapitał zakładowy *Spółki* łącznie o 3 000 000 zł jednak nie dochował terminów zawartych w harmonogramie określonym w *umowie prywatyzacyjnej*. Jabłonna SA miała wnieść do *Spółki* wkład pieniężny w następujący sposób:

- 1) kwotę nie mniejszą niż 2 000 000 zł w ciągu 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy,
- 2) kwotę nie mniejszą niż 1 000 000 zł w ciągu 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy *Spółki* podjęło 1 października 2001 r. uchwałę⁴ w sprawie zmian Statutu *Spółki*, której konsekwencją było upoważnienie Zarządu *Spółki* do podwyższenia kapitału zakładowego w okresie kolejnych trzech lat, licząc od 21 września 2001 r., o kwotę 3 000 032 zł. poprzez emisję nowych akcji przeznaczonych dla dotychczasowego akcjonariusza tj. Jabłonnej SA. W okresie od 21 września 2001 r. do 31 grudnia 2003 r. Zarząd *Spółki* podjął sześć uchwał⁵ w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego.

NIK negatywnie z punktu widzenia legalności ocenia niezrealizowanie zobowiązania do podwyższenia kapitału w pierwszym roku po podpisaniu umowy prywatyzacyjnej i brak działań Zarządu *Spółki* w tej sprawie. Na dzień 31 grudnia 2002 r., kapitał zakładowy *Spółki* został podwyższony uchwałą Zarządu *Spółki* z dnia 6 grudnia 2001 r. nr 34/II/01 o kwotę 1 000 616 zł, co stanowiło zaledwie połowę (50,03%) realizacji gwarantowanego na ten okres podwyższenia kapitału.

Nie usprawiedliwiają bierności Zarządu *Spółki* wyjaśnienia⁶ pana Zbigniewa Borowego – członka Zarządu *Spółki* i pana Mirosława Drygasia – prokurenta, że „Zobowiązanie do podwyższenia kapitału zakładowego Polmosu zostało podjęte przez

⁴ Uchwała Nr 6 – akt notarialny Repertorium A Nr 31067/2001.

⁵ Uchwała Nr 34/II/01 z dnia 6 grudnia 2001 r., uchwała nr 17/II/02 z dnia 29 lipca 2002 r., uchwała nr 25/II/02 z dnia 16 września 2002 r., uchwała nr 26/II/02 z dnia 23 grudnia 2002 r., uchwała nr 32/II/03 z dnia 26 sierpnia 2003 r., uchwała nr 34/II/03 z dnia 11 września 2003 r.

⁶ Pismo DF/4682/204 z 8 grudnia 2004 r.

Jabłonna SA. Konsekwencje dotyczące sposobu realizacji zobowiązania w zakresie podwyższenia kapitału dotyczyły Jabłonna SA i Zarząd nie był w tej sprawie stroną.”. Zdaniem NIK, konsekwencje wynikające z opóźnienia podwyższenia kapitału dotknęły też Spółkę, która z tego powodu później otrzymała należne jej środki finansowe. NIK zwraca uwagę, że Zarząd jako organ kierujący sprawami Spółki powinien w większym stopniu przywiązywać wagę do terminowej realizacji zobowiązań na jej rzecz także przez Inwestora.

Środki pieniężne przeznaczone na opłacenie nowej emisji akcji z pierwszego podwyższenia kapitału zostały przez Inwestora przekazane na rachunek bankowy Spółki w okresie od 5 grudnia 2001 r. do 8 marca 2002 r., co skutkowało nieterminowym złożeniem wniosku o dokonanie rejestracji podwyższenia kapitału do Krajowego Rejestru Sądowego.

Zgodnie z treścią umowy prywatyzacyjnej, Inwestor zobowiązał się do złożenia wniosku o rejestrację podwyższenia kapitału w terminie 45 dni od dnia podjęcia uchwały w sprawie podwyższenia kapitału. Wniosek o dokonanie rejestracji z pierwszego podwyższenia kapitału został złożony 25 marca 2002 r., tj. 64 dni po terminie. Izba uznaje argumentację zawartą w wyjaśnieniach⁷ złożonych przez pana Zbigniewa Borowego i pana Mirosława Drygasia, że „Wniosek do KRS został złożony po dokonaniu wpłaty przez Jabłonna SA na poczet objęcia akcji”.

2.1. Spółka nie prowadziła wyodrębnionej ewidencji środków wpływających z tytułu podwyższenia kapitału co uniemożliwiło przejrzyste rozliczenie pochodzenia środków wydawanych przez nią na inwestycje, a zwłaszcza wykazanie, że ich finansowanie odbywało się w ramach gwarantowanego podwyższenia kapitału.

Zgodnie z art. 4 § 4 umowy prywatyzacyjnej finansowanie gwarantowanych inwestycji miało następować wyłącznie z gwarantowanego podwyższenia kapitału. Spółka nie posiadała oddzielnego konta bankowego, na które wpływałyby kwoty z tytułu podwyższenia kapitału i z którego finansowane byłyby zakupy z tytułu gwarantowanych inwestycji. Zdaniem NIK, brak wyodrębnienia takiego konta przez Spółkę skutkowało nieprzejrzystym rozliczeniem inwestycji finansowanych w ramach gwarantowanego podwyższenia kapitału. Na nieprzejrzystość rozliczenia i brak precyzji w sprawozdaniu z nakładów zwróciła uwagę Delegatura MSP w Lublinie stwierdzając⁸:

„W analizowanych przez Delegaturę MSP w Lublinie dokumentach występują sformułowania nieprecyzyjne i odbiegające od treści art.4 Umowy. W sprawozdaniu biegły dokonał analizy poniesionych przez Spółkę wszystkich nakładów inwestycyjnych od dnia zawarcia umowy, a nie jak powinien wyłącznie tych, które mogą być zaliczone do gwarantowanych inwestycji zgodnie z zał. nr 2, dodatkowo nie zidentyfikował źródeł ich finansowania. [...] Tymczasem art.4 § 4 Umowy wyraźnie stwierdza, że finansowanie gwarantowanych inwestycji będzie następować wyłącznie z gwarantowanego podwyższenia kapitału”.

Rozliczając gwarantowane nakłady inwestycyjne Spółka przesłała do Delegatury MSP opinię pani _____ Biegłego Rewidenta _____ pracownika firmy Doradca sp. z o.o.⁹, z której wynika, że od 21 września 2001 r. do 31 grudnia 2003 r.

⁷ Pismo DF/4682/204 z 8 grudnia 2004 r.

⁸ Pismo MSP/DLU/1124/2004 z 18 maja 2004 r.

⁹ Aneks z dnia 21 maja 2004 r. do sprawozdania i uzupełnienia za okres od 21.09.2001 r. do 31.12.2003 r.

w przedmiocie realizacji zobowiązań inwestycyjnych zawartych w artykule 4 umowy z dnia 21 września 2001 r.

Spółka zakupiła środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne za 8 365 769,44 zł, w tym środki trwałe zaliczane do gwarantowanych inwestycji wynoszące 7 126 669,03 zł.

Delegatura MSP w Lublinie nie uznała¹⁰ wykonania zobowiązania nawet po złożeniu przez Spółkę 14 maja 2004 r. *uzupełnienia do sprawozdania*. Dopiero po przesłaniu przez Spółkę 21 maja 2004 r. *aneksu do sprawozdania i uzupełnienia* MSP uznało, że zobowiązania inwestycyjne zostały wykonane w wymaganej wysokości.

Zarząd Spółki nie udzielił do zakończenia kontroli wyjaśnień na pytanie NIK¹¹: „Dlaczego Spółka, [...] nie wyodrębniła konta bankowego na które wpływałyby środki z tytułu podwyższenia kapitału i z którego byłyby finansowane inwestycje w środki trwałe i wartości niematerialne i prawne?”

3. Spółka zrealizowała zobowiązania wynikające z *Porozumienia Socjalnego*, jednak nieodpłatne udostępnienie akcji pracownikom nastąpiło z drobnymi uchybieniami.

Termin składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji upływał 1 czerwca 1999 r., a na oświadczeniu pani ~~.....~~, – pracownicy Spółki widnieje data 8 września 1999 r.¹² Kontrolerowi przedstawiono oświadczenie pani ~~.....~~ ze pomyłkowo wpisała tą datę, a oświadczenie o zamiarze nabycia akcji złożyła w wymaganym terminie.

Spółka przyjmowała oświadczenie od pracowników o zamiarze nabycia akcji złożone przed datą podpisania umowy nr 232/99 z MSP tj. 30 marca 1999 r. NIK przyjmuje wyjaśnienia¹³ pana Zbigniewa Borowego i pana Mirosława Drygasia, że „Spółka nie mogła odmówić przyjęcia oświadczeń pracowników o zamiarze nabycia akcji nawet jeżeli zostało ono złożone przed datą podpisania umowy z MSP , a po zawarciu umowy nie przyjmowała powtórnie takich oświadczeń.”

4. NIK ocenia negatywnie - pod względem gospodarności - sprzedaż przez Spółkę udziałów w Drożdżowni Lublin Sp. z o.o., bez odrębnej wyceny i za cenę niższą o 1 800 000 zł od wartości księgowej oraz niższą o 1 900 000 zł od wyceny przedprywatyzacyjnej.

„Drożdżownia Lublin” sp. z o.o. została zawiazana w dniu 19 kwietnia 2000 r., a jej kapitał zakładowy wynosił 8 500 000 zł. Lubelskie Zakłady Przemysłu Spirytusowego i Drożdżowego „Polmos” SA objęły 100% udziałów w kapitale zakładowym, pokrywając je wkładem niepieniężnym o łącznej wartości 7 976 800 zł oraz wkładem pieniężnym w wysokości 523 200 zł.

W umowie prywatyzacyjnej Spółka została uprawniona do zbycia na rzecz **Pomorskiej Fabryki Drożdży** lub innego podmiotu wszystkich lub części udziałów, w spółce **Drożdżownia Lublin Sp. z oo**, której była jedynym właścicielem. Środki uzyskane ze sprzedaży udziałów miały zostać reinwestowane z przeznaczeniem na środki trwałe, spłatę zadłużenia bankowego lub zakup na polskim rynku znaków towarowych lub licencji związanych z produktami spirytusowymi.

4.1. Uchwałą nr 5 Nadzwyczajne WZA Spółki wyraziło 1 października 2001 r. zgodę na sprzedaż 85 000 udziałów (tj. 100%) w „Drożdżowni Lublin” Sp. z oo. za

¹⁰ pismo znak MSP/DLU/1196/2004 z dnia 27 maja 2004 r

¹¹ Pismo kontrolera z 7 grudnia 2004 r.

¹² Oświadczenie p. ~~.....~~

¹³ Pismo DF/4118/204 z 4 listopada 2004 r

kwotę 3 500 000 zł na rzecz Pomorskiej Fabryce Drożdży „Polmos” SA w Tczewie. Uchwała została podjęta przy sprzeciwie Skarbu Państwa.

27 września 2001 r. w Ministerstwie Skarbu Państwa – Departamencie Nadzoru i Prywatyzacji została sporządzona notatka dotycząca Nadzwyczajnego WZA *Polmosu Lublin SA* zaplanowanego na 1 października 2001 r. W punkcie 8 dotyczącym podjęcia uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie 100% udziałów Spółki „Drożdżownia Lublin” Sp. z o.o. zaproponowano by przedstawiciel Skarbu Państwa głosował przeciw ponieważ [...] Udziały „Drożdżowni Lublin” sp. z o.o. zgodnie z projektem uchwały mają zostać sprzedane [...] za kwotę 3,5 mln zł. Kwota ta została wynegocjowana pomiędzy inwestorem – spółką Jabłonna SA a Pomorską Fabryką Drożdży „Polmos” w Tczewie, natomiast nie była przedmiotem negocjacji pomiędzy Skarbem Państwa a inwestorem w procesie prywatyzacji *Polmos Lublin SA*. [...] nie były przedmiotem odrębnej wyceny. Wartość tych udziałów została określona przez Doradcę Ministra Skarbu Państwa przy prywatyzacji *Polmosu Lublin* na kwotę 5,4 mln zł (wycena z lipca 2001 r.).

Udziały zostały sprzedane za 3 500 000 zł, tzn. za kwotę o 1 900 000 zł niższą od wyceny dokonanej przez doradcę prywatyzacyjnego co NIK ocenia jako działanie niegospodarne.

W protokole¹⁴ z posiedzenia Rady Nadzorczej zapisano, że zgodnie z wnioskiem Zarządu: „Zbycie tych udziałów na rzecz Pomorskiej Fabryki Drożdży «Polmos» SA z siedzibą w Tczewie za cenę 3,5 mln zł następuje jako rezultat polityki inwestora Jabłonna SA wobec *Polmos Lublin SA*. [...] Zdaniem Zarządu jest to dobra cena, która jednak skutkuje stratą podatkową (udziały w «Drożdżowni» zaksięgowane są w bilansie Spółki po stronie aktywów w wysokości 5,3 mln zł), a co za tym idzie prawdopodobnie wystąpieniem straty na koniec roku. Z drugiej strony sprzedaż udziałów umożliwi Spółce pozyskanie środków na finansowanie bieżącej działalności a przez to zmniejszy odpowiednio zapotrzebowanie na kredyt”.

4.2. NIK nie podziela przedstawionej we wniosku Zarządu *Polmosu Lublin SA* opinii, że transakcja była dla Spółki korzystna. Uzyskana cena skutkowała nie tylko stratą podatkową ale jej negatywną -z punktu widzenia gospodarności- konsekwencją był także brak możliwości podwyższenia kapitału Spółki.

Inwestor zgodnie z art. 3 § 10 umowy prywatyzacyjnej zobowiązał się, że zyski Spółki za lata obrotowe do uiszczenia całej ceny zakupu, nie krócej niż za trzy lata od dnia zawarcia Umowy, będą wykorzystane na wsparcie jej rozwoju. Z tytułu sprzedaży Drożdżowni Lublin Spółka odnotowała stratę za rok 2001 i w związku z tym jej kapitał zakładowy nie uległ powiększeniu. Pan Zbigniew Borowy – członek Zarządu Spółki i pan Mirosław Drygás – prokurent wyjaśnił¹⁵, że „*Polmos Lublin SA* sprzedał udziały w spółce Drożdżownia Lublin sp. z o.o. za cenę 3,5 mln zł, gdyż taka była wartość rynkowa tej spółki. Otrzymane w wyniku sprzedaży udziałów środki pieniężne wpłynęły na rachunek *Polmosu* obniżając rzeczywiste salda księgowanych na nich kredytów w rachunku bieżącym.” NIK uważa wyjaśnienia odnośnie ceny udziałów za niewiarygodne ponieważ nie przedstawiono do kontroli żadnej wyceny ani szacunku wskazującej na taką wartość rynkową

4.3. Niezależnie od powyższych negatywnych ocen, NIK krytycznie z punktu widzenia gospodarności ocenia zapłatę panu [imię] [nazwisko] i [imię] [nazwisko] pracownikowi Jabłonnej SA przez *Polmos Lublin SA* kwoty co najmniej 275 720 zł z tytułu wynegocjowania umowy sprzedaży ww. udziałów.

¹⁴ protokół nr 11 z posiedzenia Rady Nadzorczej z dnia 25 września 2001 r.

¹⁵ Pismo DF/4682/204 z 8 grudnia 2004 r.

5/5

Jak wskazano wyżej, transakcja nie była dla *Spółki* korzystna, a więc wynagrodzenie za wynegocjowanie jej warunków nie było gospodarne. Ponadto, *Spółka* kierowana była w okresie zawierania transakcji przez statutowy zarząd, który – w myśl § 7 *Regulaminu Organizacyjnego* – pełni: „funkcje wykonawcze i zarządzające w układzie zewnętrznym”. Należy dodatkowo wskazać, że *Polmos Lublin SA* zapłacił to wynagrodzenie na zasadzie *success fee* w wysokości 2% wpływów ze sprzedaży udziałów na podstawie umowy zawartej z Jabłonną SA.

5. Izba ocenia negatywnie – pod względem gospodarności – sposób nabycia przez Spółkę prawa do wyłącznego używania znaku towarowego „Wódka Żołądkowa Gorzka”.

Transakcja nie została przeprowadzona bezpośrednio przez *Polmos Lublin SA* lecz dokonano jej z udziałem *Żołądkowej SA* (zawiązanej 25 czerwca 2002 r. przez pana Janusza Mariana Palikota). Pośrednictwo *Żołądkowej SA* w nabyciu części praw do znaku towarowego spowodowało zawyżenie ich ceny o 8 725 000 zł. Niezależnie od powyższego, *Polmos Lublin SA* poniosła koszty doradztwa świadczonego przy transakcji przez Jabłonną SA w wysokości co najmniej 692 961 zł.

5.1. Podczas podziału znaków towarowych dokonanego z udziałem MSP w 1999 r. Lubelskie Zakłady Przemysłu Spirytusowego „*Polmos*” SA ubiegały się o znak towarowy – „Wódka Żołądkowa Gorzka” wspólnie z **Fabryką Wódek Gdańskich w Starogardzie Gdańskim SA** (*FWG SA*). Właścicielem znaku został *Polmos w Lublinie* ale uzgodniono, że *FWG SA* będzie miała prawo do produkcji i sprzedaży 41,14% ogólnego wolumenu wódki „Żołądkowa Gorzka”, a *Polmos Lublin SA* 58,86%. Ustalając te parytety uzgodniono także opłaty za ich ew. przekroczenie.

Po podziale praw do znaków towarowych, 20 października 1999 r. została zawarta umowa licencyjna, na mocy której *Polmos Lublin SA* udzieliła *FWG SA* licencji do korzystania ze znaku towarowego „Wódka Żołądkowa Gorzka”, za odpłatnością 1000 zł rocznie. Umowa licencyjna została zawarta na okres dziesięciu lat i miała zostać przedłużona na kolejne dziesięć lat, chyba, że *FWG SA* zrezygnowałaby z tego prawa.

Po prywatyzacji obu *Polmosów* nowi właściciele *Polmosu Lublin SA* i *FWG SA*¹⁶ podjęli rozmowy zmierzające do uporządkowania praw do znaku towarowego „Wódka Żołądkowa Gorzka”.

5.2. W niespełna rok po podpisaniu umowy prywatyzacyjnej *Polmos Lublin SA* wyraziła zgodę na odsprzedaż przez *FWG SA* praw do używania znaku „Wódka Żołądkowa Gorzka” na rzecz *Żołądkowej SA*. Na mocy porozumienia w sprawie umowy licencyjnej *FWG SA* 26 lipca 2002 r. przeniosła prawa i zobowiązania wynikające z umowy licencyjnej z dnia 20 października 1999 r. na rzecz spółki *Żołądkowa SA* za wynagrodzeniem 46 360 000 zł (w tym podatek VAT – 8 360 000 zł). Transakcja ta była możliwa dzięki poręczeniom udzielonym *Żołądkowej SA* przez *Polmos Lublin SA*.

5.2.1. *Żołądkowa SA* zaciągnęła dwa kredyty w **BRE Bank SA** na sfinansowanie wynagrodzenia za nabywane od *FWG SA* prawa do wykorzystywania znaku „Wódka

¹⁶ Umowę prywatyzacyjną podpisano 1 sierpnia 2001 r.

Żołądkowa Gorzka". Głównym zabezpieczeniem tych kredytów stały się poręczenia udzielone przez *Polmos Lublin SA* oraz zastaw na znaku towarowym „Wódka Żołądkowa Gorzka”.

Pomiędzy BRE Bank SA a *Polmosem Lublin SA* 29 sierpnia 2002 r. została zawarta umowa o kaucję pieniężną nr 04/008/02. Na jej podstawie, Spółka – działając w celu zabezpieczenia kredytu udzielonego przez BRE Bank SA Żołądkowej SA¹⁷ – złożyła na rachunek banku kwotę w wysokości 8 500 000 zł, którą nie mogła w żaden sposób dysponować do 3 stycznia 2003 r. *Polmos Lublin SA* udzielił 29 sierpnia 2002 r. poręczenia na rzecz BRE Bank SA za zobowiązania pieniężne Żołądkowej SA, wynikające z kolejnej umowy kredytowej¹⁸. Poręczenie ograniczone było do kwoty 15 000 000 zł. Również 29 sierpnia 2002 r. *Polmos Lublin SA* podpisał z BRE Bank SA umowę zastawu rejestrowego na znaku towarowym „Wódka Żołądkowa Gorzka”, co było jednym z warunków wypłacenia kredytu Żołądkowej SA przez BRE Bank SA, na podstawie umowy o kredyt inwestycyjny nr 17/027/02/Z/IN. Zastaw rejestrowy na znaku towarowym „Wódka Żołądkowa Gorzka” ustanowiono do maksymalnej łącznej kwoty 56 000 000 PLN.

Niezależnie od ww. poręczeń za kredyty zaciągnięte przez Żołądkową SA *Polmos Lublin SA* udzieliła poręczenia za długi pana Janusza Mariana Palikota (zaciągnięte na realizację transakcji przez Żołądkową SA – pełny opis zawarto w p. 6.1. niniejszego wystąpienia) w stosunku do:

- **Towarzystwa Inwestycji Kapitałowych SA** z siedzibą w Poznaniu¹⁹ (TIK SA) – poręczenie do kwoty 2 500 000 zł,
- **Fabryki Wódek Gdańskich w Starogardzie Gdańskim SA**²⁰, poręczenie do kwoty 6 000 000 zł.

5.2.2. Zarząd Spółki nie przedstawił w trakcie kontroli dowodów starań o pozyskanie środków finansowych na nabycie przez *Polmos Lublin SA* pełni praw do znaku towarowego „Wódka Żołądkowa Gorzka”. Nie przedstawiono także starań o ich nabycie przez *Polmos Lublin SA* bezpośrednio od FWG SA.

Pan Zbigniew Borowy – członek Zarządu Spółki i pan Mirosław Drygaś – prokurent wyjaśnili²¹, że „*Polmos Lublin SA* nie podpisał samodzielnie umowy z FWG SA, gdyż nie uzyskał kredytu potrzebnego do finansowania transakcji. Zasugerowali również, że pośrednictwo Żołądkowej SA w tej transakcji wynikało z warunków stawianych przez bank: „W związku z wyrażeniem przez BRE Bank SA zgody na częściowe finansowanie transakcji, gdy będzie ona przeprowadzona przez spółkę celową a jej beneficjentem będzie *Polmos Lublin SA*. *Polmos* wyraził zgodę na ustanowienie zabezpieczeń również jako zabezpieczenie roszczeń spółki Żołądkowa SA z tytułu umowy o podziale rynku, która nakładała na *Polmos Lublin SA* obowiązek miesięcznych płatności na rzecz w/w spółki”. Na dowód starań *Polmos Lublin SA* o przyznanie kredytu umożliwiającego samodzielne podpisanie umowy z FWG SA przedstawiono pismo z Banku Handlowego²², stanowiące odpowiedź na wniosek Spółki o kredyt przeznaczony na restrukturyzację zatrudnienia oraz z Banku Polska Kasa Opieki SA²³ będące kontynuacją wcześniejszej korespondencji. Ww. wyjaśnienia

¹⁷ w wysokości 8 360 000 zł na podstawie umowy kredytowej nr 04/056/02/Z/OB, z dnia 29 sierpnia 2002 r.

¹⁸ umowy kredytowej nr 17/027/02ZIN udzielonego przez BRE Bank w wysokości 28 000 000 na rzecz Żołądkowej SA.

¹⁹ Umowa poręczenia z dnia 5 września 2002 r. wraz z pełnomocnictwem.

²⁰ Umowa poręczenia z dnia 5 września 2002 r. wraz z pełnomocnictwem.

²¹ Pismo znak DF/4118/204 z dnia 4 listopada 2004 r. oraz pismo znak DF/4682/204 z dnia 8 grudnia 2004 r.

²² Pismo z Banku Handlowego z dnia 4 lutego 2002 r. znak OLL/DB/20/02/MK

²³ Pismo z banku Polska Kasa Opieki SA z dnia 5 czerwca 2002 r. znak CKK/63/2002

bus

są, zdaniem NIK, niewiarygodne ponieważ treść ww. pism z banków nie pozwala na stwierdzenie, że dotyczą one ubiegania się przez Spółkę o kredyt, którego celem byłoby sfinansowanie nabycia pełni praw do znaku „Wódka Żołądkowa Gorzka” od *FWG SA*. Nie wynika też z ich treści czy Zarząd *Polmos Lublin SA* zaproponował zabezpieczenia kredytu w taki sposób, w jaki uczynił to na rzecz Żołądkowej SA.

Udzielenie przez *Polmos Lublin SA* poręczeń, które pozwoliły Żołądkowej SA nabyć od *FWG* część praw do znaku „Wódka Żołądkowa Gorzka” świadczy –zdaniem NIK- o tym, że *Polmos Lublin SA* posiadał możliwość samodzielnego zaciągnięcia kredytu i nabycia praw do znaku towarowego „Wódka Żołądkowa Gorzka” od *FWG SA*. Przyjęcie przez *BRE Bank SA* poręczeń od *Polmosu Lublin SA* i zastawu na znaku „Wódka Żołądkowa Gorzka” podważa argumentację przedstawioną w wyjaśnieniach²⁴ że „Pomimo wystąpień do banków *Polmos Lublin SA* nie uzyskał w 2002 roku kredytu inwestycyjnego na sfinansowanie transakcji, gdyż jego kondycja finansowa była zła: nierozliczona strata za 1999 i 2001 rok. Ponadto w owym czasie banki wykazywały dużą ostrożność w angażowanie się w nowe kredyty (po problemach stoczni w Szczecinie)”. W trakcie kontroli nie przedstawiono zaś dowodów, że „W celu sfinalizowania transakcji *Polmos Lublin SA* musiał wyrazić zgodę na realizację koncepcji *BRE Banku* i powołanie spółki celowej oraz ustanowienie zabezpieczeń kredytów, które zaciągnęła w celu częściowego sfinansowania ceny do zapłaty do Fabryki Wódek Gdańskich (*FWG*). W związku z faktem, że *BRE Bank* udzielił finansowania części ceny, pozostałą kwotę musiał pozyskać Pan Janusz Palikot, m.in. w drodze zaciągnięcia zobowiązań”.

5.3. Udział Żołądkowej SA w transakcji nabycia przez *Polmos Lublin SA* prawa do samodzielnego korzystania ze znaku towarowego „Wódki Żołądkowa Gorzka” spowodował zawyżenie o 8 725 000 zł wynagrodzenia za ten znak.

5.3.1. Żołądkowa SA nie korzystała z części praw do znaku towarowego „Wódka Żołądkowa Gorzka” kupionych od *FWG SA* żeby produkować i sprzedawać alkohol tylko przekazała prawo do ich używania na rzecz *Polmosu Lublin SA* za miesięcznym wynagrodzeniem.

W umowie o podziale rynku z 29 sierpnia 2002 r. postanowiono, że w zamian za niekorzystanie przez Żołądkową SA z prawa do produkcji i sprzedaży wódki „Żołądkowa Gorzka” *Polmos Lublin SA* będzie płacić na rzecz Żołądkowej SA miesięczne wynagrodzenie w kwocie 750 000 zł + VAT w 2002 r. oraz 700 000 zł + VAT w każdym następnym roku obowiązywania umowy. W imieniu Spółki umowę podpisali członkowie Zarządu pan Zbigniew Borowy i pan Mirosław Drygaś. Uzasadniając sposób wyliczenia wysokości ww. opłaty pan Zbigniew Borowy i pan Mirosław Drygaś wyjaśnili²⁵: „Odpłatność wynegocjowano na poziomie kosztów obsługi kwoty głównej i odsetek bankowych zobowiązań zaciągniętych na sfinansowanie transakcji z uwzględnieniem wysokości rekompensaty, którą *Polmos Lublin SA* musiałby płacić za przekroczenie parytetu”. Oznacza to -w ocenie NIK-, że Spółka spłacała w istocie kredyt (który wcześniej poręczyła) zaciągnięty przez Żołądkową SA na zakup praw do znaku od *FWG SA*.

²⁴ Pismo znak DF/4118/204 z dnia 4 listopada 2004 r. oraz pismo znak DF/4682/204 z dnia 8 grudnia 2004 r.

²⁵ Pismo DF/4118/204 z 4 listopada 2004 r.

5.3.2. Po półtorarocznym okresie płacenia za niekorzystanie przez Żołądkową SA z praw do znaku towarowego „Żołądkowa Gorzka” *Polmos Lublin SA* nabyła prawo do samodzielnego używania tego znaku towarowego.

Polmos w Lublinie zawarł 23 kwietnia 2004r. z Żołądkową SA porozumienie w sprawie rozwiązania umowy licencyjnej z dnia 20 października 1999 r. oraz umowy o podziale rynku z dnia 29 sierpnia 2002 r.. W imieniu *Polmosu Lublin SA* porozumienie podpisali pan Janusz Marian Palikot i pan Mirosław Drygaś. Strony porozumienia postanowiły, że *Polmos Lublin SA* zapłaci na rzecz Żołądkowej SA wynagrodzenie w wysokości 32 800 000 zł netto tytułem rezygnacji przez Żołądkową SA z praw do znaku towarowego wynikających z umowy licencyjnej oraz tytułem uzyskania przez *Polmos Lublin SA* 100% udziału w rynku towaru „Wódka Żołądkowa Gorzka”. Tym samym, *Polmos Lublin SA* zapłaciła²⁶ za prawo do samodzielnego używania znaku towarowego o 8 725 000 tys. zł więcej niż gdyby nabyła je bezpośrednio od FWG.

Argumenty pana Zbigniewa Borowego i pana Mirosława Drygasia uzasadniające²⁷ zwiększenie ww. kwoty wzrostem sprzedaży „Wódki Żołądkowa Gorzka” nie zmieniają faktu, że przez cały omawiany okres jej producentem pozostawała *Polmos Lublin SA* i wzrost sprzedaży jest jedynie jej zasługą. Z punktu widzenia konsumenta nie miało znaczenia, że właścicielem części praw do znaku towarowego „Wódka Żołądkowa Gorzka” były przejściowo inne podmioty.

5.3.3. W celu spłaty części wynagrodzenia na rzecz Żołądkowej SA za wyłączność używania znaku towarowego „Wódka Żołądkowa Gorzka” *Polmos Lublin SA* podpisał w tym samym dniu umowę kredytową z BRE Bank SA na kwotę 23 000 000 zł. Zabezpieczenia spłaty kredytu stanowiły o: ustanowieniu hipoteki, zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy, zastawu rejestrowego na znakach towarowych, zastawu rejestrowego na prawach ze zgłoszenia znaków towarowych, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami *Polmos Lublin SA* oraz umowy przelewu. Zapytani – czy któreś z ww. zabezpieczeń nie mogło być przedstawione bankowi przez *Polmos Lublin SA* w sierpniu 2002 r. – pan Zbigniew Borowy i pan Mirosław Drygaś wyjaśnili²⁸: „W 2002 roku banki nie wyraziły zgody na udzielenie *Polmosowi* kredytu inwestycyjnego przeznaczonego na sfinansowanie transakcji przejścia od FWG praw do produkcji i sprzedaży Wódki Żołądkowa Gorzka.” Udzielenie kredytu w kwocie 23 mln zł i przyjęcie przez BRE Bank SA wyżej wymienionych zabezpieczeń stanowi - zdaniem NIK- kolejny argument, że *Polmos Lublin SA* mogła rozwiązać umowę licencyjną z FWG SA w 2002 roku bez pośrednictwa Żołądkowej SA. Kredyt zaciągnięty w BRE Bank SA przez *Polmos Lublin SA* został spłacony 25 czerwca 2004 r. środkami z nowego kredytu²⁹ w BPH PBK SA – co stanowi kolejne potwierdzenie zdolności kredytowej Spółki.

5.4. Za wynegocjowanie warunków umowy przejścia całego wolumenu sprzedaży wódki „Żołądkowa Gorzka” *Polmos Lublin SA* wypłaciła na rzecz Jabłonnej SA

²⁶ Łącznie z odpłatnością używanie prawa w okresie sierpień 2002r., kwiecień 2004r.

²⁷ Pismo DF/4118/204 z 4 listopada 2004 r

²⁸ Pismo znak DF/4682/204 z dnia 8 grudnia 2004 r.

²⁹ Umowa kredytowa została podpisana przez *Polmos Lublin SA* w dniu 24 czerwca 2004 r. na kwotę 22 700 000 zł. Kredyt był przeznaczony na refinansowanie 100% istniejącego zadłużenia *Polmos Lublin SA* z tytułu kredytu inwestycyjnego w BRE Bank SA

blu

em

wynagrodzenie w wysokości co najmniej³⁰ 563 211 zł co NIK ocenia negatywnie z punktu widzenia gospodarności.

Spółka wypłaciła wynagrodzenie na rzecz Jabłonna SA na zasadzie *success fee* w wysokości 2,5% rocznej marży, liczonej od wartości przejętego wolumenu, chociaż – wg wyjaśnień³¹ pana Zbigniewa Borowego i pana Mirosława Drygasia – to Zarząd prowadził ustne negocjacje warunków umowy o podziale rynku. Ponadto *Polmos Lublin SA* zapłaciła Jabłonnej SA kwotę 200 711 zł za doradztwo w zakresie finansowania odkupu praw do „Wódki Żołądkowa Gorzka” od *FWG SA*.

6. NIK negatywnie ocenia transakcje zawierane przez *Polmos Lublin SA* z panem Januszem Marianem Palikotem ze względu na ich nieprzejrzystość oraz brak na nie zgody Walnego Zgromadzenia Spółki. Negatywna pod względem legalności ocena dotyczy poręczenia przez Spółkę pożyczek w wysokości 9 000 000 zł.

6.1. Poręczenia udzielone przez Spółkę za dług pana Janusza Mariana Palikota w stosunku do *TIK SA* oraz w stosunku do *FWG SA* (p. 5.2.1. niniejszego wystąpienia) zostały zdaniem Izby udzielone niezgodnie z przepisem art.15 *kodeksu spółek handlowych*. Zgodnie z jego treścią, zawarcie przez spółkę kapitałową umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, prokurentem, likwidatorem lub na rzecz którejkolwiek z tych osób, wymaga zgody zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, chyba, że ustawa stanowi inaczej. Pan Janusz Marian Palikot od 1 października 2001 r. do 27 listopada 2002 r. powołany był w skład Rady Nadzorczej *Polmosu Lublin SA*³² i dlatego, zdaniem Izby, Spółka poręczając pożyczki na jego rzecz powinna była uzyskać zgodę Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

Umowy poręczenia oraz związane z nimi pełnomocnictwa do dysponowania przez *TIK SA* i *FWG SA* środkami na rachunkach Spółki w imieniu *Polmosu Lublin SA* podpisali: pan Marek Malinowski – Prezes Zarządu i pan Waldemar Wasiluk – prokurent. NIK nie zgadza się z interpretacją art.15 *kodeksu spółek handlowych* przedstawioną w wyjaśnieniach³³ pana Zbigniewa Borowego i pana Mirosława Drygasia, że wymóg art. 15 *ksh* nie dotyczy przypadku zawarcia umów z *TIK* i *FWG*.

W umowie poręczenia długu pana Janusza Mariana Palikota wobec Towarzystwa Inwestycji Kapitałowych SA w Poznaniu Spółka ograniczyła poręczenie do 2 500 000 zł (na udzieloną pożyczkę w wysokości 2 000 000 zł), a pełnomocnictwo dla Towarzystwa Inwestycji Kapitałowych SA do dysponowania rachunkami bankowymi zostało podpisane do kwoty 3 000 000 zł. Z treści złożonych wyjaśnień³⁴ nie wynika do jakiej kwoty Spółka poręczyła dług. Zarząd Spółki nie wyjaśnił tej rozbieżności numo pytania kontrolera.

6.2. Zarząd *Polmosu Lublin SA* nie przedstawił dowodów, że Spółka otrzymała od pana Janusza Mariana Palikota zwrot odsetek od kwot zadłużenia jakie za niego regulowała. Kontrola wykazała m.in. że Spółka w dniu 16 grudnia 2002 r. zapłaciła dług za pana Janusza Mariana Palikota wynikający z poręczenia umowy pożyczki z *FWG SA* w kwocie 5 000 000 zł, a pan Janusz Marian Palikot wpłacił na konto Spółki

³⁰ Spółka nie udostępniła pełnych danych w tej sprawie

³¹ Pismo znak DF/4682/204 z dnia 8 grudnia 2004 r.

³² od 28 listopada 2002 do 30 czerwca 2004 r. pełnił funkcję Prezesa Zarządu.

³³ Pismo znak DF/4682/204 z dnia 8 grudnia 2004 r.

³⁴ Pismo znak DF/4118/204 z dnia 4 listopada 2004 r.

kwotę 5 000 000 zł dopiero po ponad miesiącu, tj. 21 stycznia 2003 r. Pan Zbigniew Borowy i pan Mirosław Drygaś wyjaśnili, że „Z tytułu spłaty poręczenia Spółka naliczyła odsetki w kwocie 34109,98 zł, które zostały włączone do umowy o przejęcie długu z dnia 23 kwietnia 2004 r.”

Z jej treści wynikało m.in., że z tytułu umowy poręczenia na rzecz FWG SA długu pana Janusza Mariana Palikota Spółka przekazała w dniu 27 lutego 2003 r. kwotę 406 248 zł, a dniu 26 lutego 2003 r. kwotę 100 000 zł oraz w dniu 11 marca 2003 kwotę 1000 zł. Z umowy wynikało również, że Spółka zawarła z panem Januszem Marianem Palikotem w dniu 15 października 2002 r. porozumienie w sprawie oprocentowania kwot wypłaconych przez Spółkę na rzecz FWG na mocy umowy poręczenia.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych Zarząd Spółki nie wyjaśnił³⁵, jaka część z kwoty 541 368,27 stanowiła należność a jaka odsetki i nie udostępnił kontrolerowi porozumienia zawartego w dniu 15 października 2002 r. pomiędzy Spółką a panem Januszem Marianem Palikotem.

7. Izba negatywnie ocenia – pod względem gospodarności i legalności – umowy dystrybucyjne zawarte przez Polmos Lublin SA z Ambra SA. Niezależnie od rzeczywistej współpracy handlowej podpisanie tych umów -w ocenie NIK- miało stanowić zabezpieczenie interesów jakie z Ambra SA prowadził pan Janusz Marian Palikot – będący także jej akcjonariuszem.

7.1. Ambra SA została na mocy zawieranych umów dystrybutorem *Polmosu Lublin SA* dopiero po jej prywatyzacji. Wielokrotnie zmieniane umowy dystrybucyjne rozwiązano wtedy kiedy pan Janusz Marian Palikot wypełnił wobec Ambry SA swoje zobowiązania.

Polmos Lublin SA warunkowo przejęła dług w wysokości 11 400 000 zł wynikający z umowy pożyczki udzielonej w dniu 15 września 2001 przez Ambra SA panu Januszowi Marianowi Palikotowi. Na mocy *Porozumienia z dnia 25 lipca 2002 r.* zawartego pomiędzy *Polmosem Lublin SA*, *Ambra SA* a panem Januszem Marianem Palikotem zabezpieczenie na majątku *Ambra SA* wierzytelności *Polmos Lublin SA* z tytułu sprzedaży wyrobów zostało obniżone o kwotę 11 400 000 zł. Przejęcie przez *Polmos Lublin SA* długu pana Janusza Mariana Palikota od *Ambry SA*, zdaniem NIK, miało wpływ na wybranie *Ambry* jako dystrybutora *Spółki* oraz na ustalanie warunków współpracy, a w konsekwencji – zwiększyło o co najmniej 7 845 tys. zł koszty ponoszone przez *Polmos Lublin SA* przy rozwiązywaniu umów z *Ambra SA*.

7.2. Pretekstem do nawiązania współpracy z *Ambra SA* było postanowienie art. 3 § 14 *umowy prywatyzacyjnej*, na mocy którego *Inwestor* zobowiązał się spowodować, że *Polmos Lublin SA* będzie rozwijała sieć dystrybucji.

Kontrola nie wykazała czy rozważano współpracę z innymi dystrybutorami i co zdecydowało o wyborze *Ambra SA*. Jak wyjaśnili³⁶ pan Zbigniew Borowy i pan Mirosław Drygaś „Decyzje o współpracy w zakresie dystrybucji z *Ambra SA* podjął Zarząd *Polmos Lublin SA* [...]. Zarząd prowadził analizy dotyczące sposobu dystrybucji produktów *Polmosu*. Z uwagi na upływ czasu spółka nie posiada w tej sprawie dokumentów” Pan Zbigniew Borowy i pan Mirosław Drygaś - wezwani w charakterze świadków³⁷ w celu złożenia zeznań m.in. w sprawie zawarcia

³⁵ pismo kontrolera z dnia 7 grudnia 2004 r.

³⁶ Pismo znak DF/4682/204 z dnia 8 grudnia 2004 r

³⁷ Wezwania z dnia 8 grudnia 2004 r.

hm

i rozwiązania umów dystrybucji z Ambra SA odmówili zeznań³⁸ oświadczając: „korzystam z prawa odmowy zeznań z art. 45 ust.1 pkt 1 ustawy o NIK – jako pracownik jednostki kontrolowanej ponoszący odpowiedzialność za działalność będącą przedmiotem kontroli.”

Pierwsza umowa pomiędzy *Polmosem Lublin SA* a *Ambra SA* o współpracy w zakresie dystrybucji wyrobów alkoholowych została zawarta 20 grudnia 2001 r. i miała obowiązywać przez sześć lat. Jednak już 21 marca 2003 r. *Polmos Lublin SA* zawarł z *Ambra SA* nową umowę o współpracy w zakresie dystrybucji towarów alkoholowych. Rozliczenia finansowe związane z rozwiązaniem z dniem 31 marca 2003 r. pierwszej umowy z *Ambra SA* zostały określone w *Porozumieniu*, które w imieniu Spółki podpisali: pan Janusz Marian Palikot – Prezes Zarządu Spółki i pan Mirosław Drygaś – członek Zarządu Spółki.

Integralną część nowej umowy o współpracy w zakresie dystrybucji towarów alkoholowych stanowiło porozumienie z dnia 20 marca 2003 r., w którym strony uzgodniły rozliczenia finansowe związane z zakończeniem współpracy na dotychczasowych warunkach. *Polmos Lublin SA* przyjął do wiadomości, że *Ambra SA* w związku z należytym wykonaniem umowy prowadziła, promowała i rozszerzała dystrybucję i sprzedaż wódki „Żołądkowa Gorzka”. W związku z tym zadeklarowała, że za okres od 1 stycznia 2003 roku do 31 marca 2003 r. zwróci *Ambra SA* wydatki dotyczące promocji w wysokości nie większej niż 1 100 000 zł. Ponadto, Spółka zadeklarowała m.in., że za okres od 1 kwietnia 2003 r. do dnia 30 czerwca 2003 r. udzieli *Ambra SA* rabatu w wysokości 1 700 000 zł jako wynagrodzenie za wprowadzenie Wódki Żołądkowej Gorzkiej do wszystkich kanałów dystrybucyjnych *Ambra SA*. Łączna kwota jaką w związku z rozwiązaniem współpracy *Polmos Lublin SA* przekazała na rzecz *Ambry SA* wyniosła ok. 3 430 tys. zł. *Polmos* w Lublinie wystawił nabywcy faktury korygujące z 30 czerwca 2003 r. o nr 54/FV/2003 z której wynikała kwota do zwrotu 1 099 119,14 zł. oraz o nr 55/FV/2003 z której wynikała kwota do zwrotu 1 712 078,80 zł.

7.3. Po czterech miesiącach po podpisaniu umowy o współpracy w zakresie dystrybucji towarów alkoholowych z 21 marca 2003 r. tj. w dniu 9 lipca 2003 r. zawarto do niej aneks, który -w opinii NIK- niekorzystnie dla *Polmosu Lublin SA* zmieniał warunki współpracy z *Ambra SA*. Pogorszenie polegało na wprowadzeniu terminu obowiązywania umowy do 31 marca 2008 r. – ponieważ rozwiązanie umowy przed tym terminem – które nastąpiło po upływie pół roku od aneksu- przez *Polmos Lublin SA* wiązało się z dodatkowymi kosztami.

O zależnościach istniejących pomiędzy współpracą *Polmosu Lublin SA* z *Ambra SA* a interesami pana Janusza Mariana Palikota z *Ambra SA* świadczy fakt, że warunkiem wejścia w życie omawianego aneksu było nabycie w celu umorzenia przez *Ambra SA* jej akcji od pana Palikota.

Polmos Lublin SA wypowiedział 23 stycznia 2004 r. umowę o współpracy w zakresie dystrybucji towarów alkoholowych z dnia 21 marca 2003 r. Wypowiedzenia w imieniu Spółki dokonali pan Janusz Marian Palikot – Prezes Zarządu Spółki oraz pan Zbigniew Borowy – członek Zarządu Spółki. Porozumienie regulujące warunki rozwiązania współpracy zostało podpisane 24 lutego 2004 r. przez reprezentujących Spółkę członków Zarządu: pana Zbigniewa Borowego i pana Mirosława Drygasia.

³⁸ Protokoły przesłuchania w charakterze świadka z dnia 9 grudnia 2004 r.

Strony postanowiły rozwiązać z dniem 31 marca 2004 r. współpracę w zakresie dystrybucji towarów alkoholowych. Ambra SA zobowiązał się kupić w pierwszym kwartale 2004 r. nie mniej niż 2 800 000 litrów produktów i sprzedawać je z zachowaniem dotychczasowej staranności. Polmos Lublin SA zobowiązała się udzielić Ambrze SA dodatkowego upustu w wysokości 2 800 tys. zł. i kolejnego dodatkowego upustu w wysokości netto 1 600 tys. zł. Łączna kwota jaką w związku z rozwiązaniem współpracy *Polmos Lublin SA* przekazała na rzecz *Ambry SA* wyniosła ok. 4 415 tys. zł. Polmos Lublin SA wystawiła nabywcy faktury korygujące: z 24 lutego 2004 r. o nr 42/FV/2004 z której wynikała kwota do zwrotu 2 815 286,10 zł. oraz z 25 maja 2004 r. o nr 243/FV/2004 z której wynikała kwota do zwrotu 1 599 991,08 zł.

Rozwiązanie umowy nie spowodowało zaprzestania współpracy handlowej, ale kontynuowano ją bez preferencyjnych upustów i refinansowania kosztów promocji.

W ciągu 60 dni od daty rozwiązania umowy *Polmos Lublin SA* zobowiązała się realizować zamówienia *Ambry* na produkty w cenach wg listy cenowej *Polmos Lublin SA* z upustem 3% i terminem zapłaty 7 dni.

Na mocy porozumienia z 24 lutego 2004 r. *Polmos Lublin SA* zobowiązała się ponadto do spowodowania zwolnienia udzielonego przez *Ambra SA* poręczenia w wysokości 10 mln zł tytułem kredytów zaciągniętych przez *Polmos Lublin SA* w Banku Millennium w terminie 30 dni od daty rozwiązania umowy. Do czasu zrealizowania przez *Polmos Lublin SA* tego zobowiązania, *Ambra SA* ma prawo utrzymywać stan zobowiązań do *Polmos Lublin SA* za kupione produkty w wysokości nie niższej niż 10 mln zł bez żadnych konsekwencji odsetkowych bądź odszkodowawczych tytułem zabezpieczenia zwolnienia z w/w zabezpieczenia.

8. NIK negatywnie ocenia – pod względem legalności i gospodarności – zlecenie *Jabłonnej SA* usług konsultacyjnych związanych z zarządzaniem *Polmosem Lublin SA*, w sytuacji kiedy w Spółce funkcjonował Zarząd. Za te konsultacje Spółka zapłaciła *Jabłonnej SA* kwotę co najmniej 3 433 tys. zł.

8.1. Zlecenie *Jabłonnej SA* konkretnych czynności odbywało się na zasadzie zawierania kolejnych aneksów do umowy ramowej, na mocy których *Jabłonna SA* delegowała konsultantów do *Polmosu Lublin SA* na kolejne okresy. 27 września 2001 r. została zawarta umowa ramowa pomiędzy Spółką reprezentowaną przez pana Krzysztofa Wróblewskiego – Prezesa Zarządu i pana Mirosława Drveasia – członka Zarządu a *Jabłonną SA* reprezentowaną przez pana [imię] [nazwisko], której postanowiono m.in., że:

- przedmiotem umowy będzie dokonywanie przez *Jabłonną SA* na rzecz *Polmosu Lublin SA* usług zarządzania w rozumieniu kodeksu spółek handlowych oraz zwyczajowo przyjętych zasad zarządzania wykonywanego przez osoby delegowane przez *Jabłonną SA*.

Usługi, które miała świadczyć *Jabłonna SA* skonkretyzowano w umowie jako m.in. doradztwo związane z opracowywaniem rocznych *business-planów*, doradztwo w zakresie bieżącej działalności gospodarczej w zakresie produkcji i sprzedaży, doradztwo w zakresie strategii rynkowej i pozycji konkurencyjnej oraz dostępem do nowych kanałów dystrybucji, związane z dopływem nowej technologii, doradztwo inwestycyjne, doradztwo w zakresie restrukturyzacji zakładów, rekrutacji i wyszukiwania pracowników i organizacji ich szkoleń, negocjowania umów oraz porozumień, których stroną byłby *Polmos w Lublinie*.

Bm

- wykonanie jakiejkolwiek usługi może nastąpić wyłącznie za odrębnym zleceniem jej wykonania, a wynagrodzenie powinno być ustalone przez strony oddzielnie, w ramach każdego zlecenia,
- wynagrodzenie może być ustalone jako: stawki godzinowe, ryczałt, *success fee* – stawka procentowa lub marża.

Negatywna – pod względem gospodarności – ocena NIK dotyczy płacenia przez *Polmos Lublin SA* za konsultacje w sprawach nie przekraczających zakresu zwykłego zarządu za okresy, w których funkcjonował statutowy Zarząd Spółki, składający się z dwóch do czterech członków.

W dniu 28 września 2001 r. podpisano *aneks nr 1 do umowy ramowej w sprawie zlecenia prac od 1 października 2001 r. do 31 grudnia 2001 r.* Ustalono w nim, że Jabłonna SA wydeleguje do pracy na rzecz *Polmosu w Lublinie* trzech konsultantów do świadczenia usług w następującym wymiarze czasu pracy.

- pana [imię] – m.in. do negocjowania warunków i zasad wprowadzania produktów *Polmos Lublin SA* do dystrybucji przez *Ambra SA* i negocjowania umowy sprzedaży spółki zależnej *Drożdźownia Lublin*, negocjowania umów nabycia praw licencyjnych
- pana [imię] m. in. do opracowania *business planu* na rok 2002, zmian struktury organizacyjnej, optymalizacji systemu logistycznego z *Ambra SA*,
- panią [imię] m. in. do opracowania *business planu* na 2002 r., opracowania warunków handlowych na produkty sprzedawane przez *Ambra SA* i opracowania planu sprzedaży.

Wynagrodzenie za usługi konsultantów określono jako ryczałt w wysokości [kwota] + Vat miesięczne, wynagrodzenie na zasadzie *success fee* w wysokości [kwota] od wpływów ze sprzedaży udziałów w „*Drożdźowni Lublin*” Sp. z oo. Z tytułu usług *Jabłonnej SA* w 2001r. *Polmos Lublin SA* poniosła koszty w wysokości [kwota] zł.³⁹

W dniu 5 października 2001 r. podpisano *Aneks 1 A do Umowy Ramowej z dnia 27 września 2001 r.*, w którym podwyższono wynagrodzenie za usługi *Jabłonnej* „ze względu na obiektywne trudności w zakresie negocjacji dotyczących ugody pomiędzy „*Polmos Lublin* oraz Spółką *Unicom Bols*”.

Wyjaśnienia⁴⁰ pana Zbigniewa Borowego i pana Mirosława Drygasia, że to Zarząd podjął decyzję o współpracy z *Ambra* oraz że analizował warunki dystrybucji produktów *Polmos Lublin SA* (przytoczone w pkt 7.2. niniejszego wystąpienia) dodatkowo –według NIK- podważają zasadność płacenia konsultantom za ww. czynności.

8.2. Przedmiotem zlecenia przez *Polmos Lublin SA* na rzecz *Jabłonnej SA* były m.in. również negocjacje dotyczące zobowiązań wynikających z umowy *prywatyzacyjnej* jak sprzedaż udziałów w *Drożdźowni Lublin sp. z o.o.* czy nabycie prawa do znaku towarowego. Z tego tytułu *Polmos Lublin SA* płacił określone w aneksach kwoty oraz wynagrodzenie na zasadzie *success fee*. Oznacza to, że Spółka ponosiła na rzecz *Inwestora* koszty z tytułu prowadzenia przez niego negocjacji w zakresie wypełnienia zobowiązań wynikających z umowy *prywatyzacyjnej*. W opinii NIK, *Jabłonna SA* jako *Inwestor* zobowiązany do wypełnienia określonych zobowiązań wynikających z umowy *prywatyzacyjnej* nie powinna z tego tytułu obciążać kosztami *Spółki* na rzecz której ma te zobowiązania wypełnić.

³⁹ Wykaz transakcji z podmiotem powiązaniem *Jabłonna SA*.

⁴⁰ Pismo znak *DF/4682/204* z dnia 8 grudnia 2004 r.

[Signature]

M

21 lipca 2002 r. zawarto aneks nr 4 do umowy ramowej w sprawie zlecenia prac od 1 sierpnia 2002 r. do 31 grudnia 2002 r. W imieniu Polmos Lublin SA aneks podpisali pan Marek Malinowski i pan Zbigniew Borowy. Na jego podstawie Jabłonna SA wydelegowała do pracy na rzecz Polmos Lublin SA trzy osoby do świadczenia usług, w tym pana [REDAKTOWANE] – m.in. do negocjowania warunków i zasad dystrybucji produktów Polmos Lublin SA w sieci dystrybucyjnej Ambra SA, negocjacji w zakresie możliwości przejęcia do produkcji i sprzedaży wolumentu Wódki Żołądkowa Gorzka aktualnie produkowanej na podstawie umowy licencyjnej przez Fabrykę Wódek Gdańskich w Starogardzie Gdańskim. Z tytułu usług doradczych i zarządzania w 2002 r. Polmos Lublin SA poniosła koszty na rzecz Jabłonnej SA w wysokości 2 833 352,69 zł.⁴¹

W dniu 10 lipca 2004 r. strony podpisały porozumienie, w którym uzgodniły, że umowa ramowa z dniem 30 września 2004 r. ulega rozwiązaniu.

9. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- 1) Biorąc pod uwagę przypadki opisane w wystąpieniu NIK, Zarząd Spółki powinien zaniechać praktyk zawierania transakcji niekorzystnych dla Spółki.
- 2) Zarząd powinien uzyskiwać wymagane przepisami zgody organów Spółki przed udzieleniem przez Spółkę poręczeń na rzecz akcjonariuszy.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, zgodnie z treścią art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Prezesa, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ma Pan prawo zgłosić do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 ustawy o NIK – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

2 powołaniem
DYREKTOR
Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Paweł Banaś

⁴¹ Wykaz transakcji z podmiotami powiązanymi za rok 2002 – zobowiązania i koszty.

huy